

Psi v boji s pašeráky zvířat

Přednáška Steve Austina (vlevo) spolu s diskusí trvala v centru celní kynologie v Heřmanicích mnoho hodin

Australan představil svoji akademii

Výcvikové centrum s padesáti zaměstnanci a pěti stovkami psů připravovaných pro kontrolní a bezpečnostní služby v Austrálii představil v březnu českým celním kynologům Steve Austin. Stalo se tak při jeho návštěvě kynologického střediska celníků v Heřmanicích na Frýdlantsku.

Austinova International Dog Academy Australia má 110 psovodů a psů sloužících po celé zemi, šest ve Francouzské Kaledonii a dva týmy v Japonsku. Denně každý odhalí během šestihodinové pracovní doby 6 až 10 nepovolených zásilek živočichů, zvířat nebo masa. Austinova akademie pro psy tak výrazně pomáhá nejmenšímu kontinentu a dalším dvěma zemím zachraňovat živočichy a rostliny uvedené na seznamu CITES (světová úmluva o ochraně ohrožených volně žijících nebo rostoucích druhů). Zároveň si Australané touto neobvyklou službou chrání svoje území proti zavlečení nebezpečných nákaz, ale také živočichů a rostlin, které by mohli vytlačovat původní faunu a flóru.

Přísná pravidla

Australané přísně dbají na kontrolu vývozu a dovozu zakázaných druhů rostlin a živočichů. O tom, jak se mohou nepůvodní druhy rozšířit, svědčí i skutečnost, že na kontinentu je povolen odstřel přemnožených velbloudů, kteří do tamní přírody nepatří. Jejich lovu se zúčastňuje i Steve Austin, který pak velbloudím masem krmí psy. Psi ve službách celníků a dalších organizací zabývajících se kontrolou přiváženého zboží slouží na všech

australských letišťích, námořních přístavech a na poštách. Jak bylo vidět na filmových záběrech, psi i jejich psovodi pracují hbitě a pro oba je pracovní doba velmi namáhavá. Psi jsou nasazováni podle velikosti. Na poštu se například hodí spíše menší lovecké plemeno. Pes tam proběhne po dlouhém stole, kde jsou v řadě v jakýchsi přepravkách vyrovnané listovní zásilky, a když se v nějaké části zastaví, pracovníci pošty vyjmou menší část, asi deset dopisů. Ty rozhodí do řady za sebou a pes okamžitě označí podezřelou zásilku, kterou se dál zabývají jiní úředníci.

Kritériem je váha

„Nejvíce mám labradorů, australských a německých ovčáků, pak krátkosrsté ohaře a řadu menších loveckých plemen. Když si psy vybírám, není pro mne tolik rozhodující plemeno, ale váha psa, kterou preferuji v rozmezí mezi 15 a 30 kilogramy,“ zdůraznil Austin. Vzhledem k charakteru práce psů na poštách, celních a překladištních to má svoji logiku. Výcvikový cyklus začíná čtyřmi týdny ježdění po zemi se zvláštním týmem a sháněním vhodných psů. Dalších šest týdnů si z nich vybírá nejlepší jedince. Poté následuje počáteční příprava, která

by se dala nazvat poznávacím výcvikem. „To provádím sám se svými nejbližšími spolupracovníky. Teprve potom přijdou na řadu trenéři,“ uvedl. Ti se zabývají psem osm týdnů, přičemž psi už postupně pracují na poštách. Když splní výkonnostní kritéria, odjíždí už psovod se psem a trenérem na konkrétní pracoviště, kde si po dva týdny zvyká na trvalé působiště. Celkem se psi cvičí 13 týdnů. Každý půlrok je pak výkonnost zvířete kontrolována a stimulována po dva dny. Pod stimulováním si lze představit, že psovi jsou zakládány cvičné pachy, které ho vedou k oživení zájmu o ty méně se vyskytující. Pokud výkonnost neodpovídá stanoveným kritériím, podrobí se tým v akademii delšímu docvičení.

Energie správným směrem

Akademie se nachází 40 minut jízdy od Sydney. Samotné výcvikové centrum zaměstnává na pět desítek lidí a má k pěti stům psů. Je tam velmi teplo, proto jsou nevelké kotce umístěné v klimatizovaných budovách, aby psi nevydávali zbytečně energii na odvod tepla a ani ji neztráceli pohybem v malém prostoru. O to radostněji a rychleji vybíjejí energii při práci v hale, kde se odbývá základní navykání na hledané pachy.

Behavioristický přístup k výcviku byl patrný z výkladu i z filmových záběrů. Takže nikoliv v Česku užívaná kombinace podmíněných a nepodmíněných podnětů, ale až když pes sám projeví zájem o to, co si přeje trenér, dostane odměnu. Je to o trochu delší výcvik při „nátisku“ pachu, jež psi získávají u nádob, které jsou na konci čtyř ramen kolotoče. „V nádobách jsou živá zvířata, maso, rostliny, a samozřejmě že když se cvičí psi na drogy či výbušniny, odpovídají tomu i příslušné vzorky pachu,“ vysvětlil Austin.

Trocha filozofie

Přestože Australan představoval svoje výcvikové postupy přesvědčeně, na závěr prohlásil, že netvrdí, že jsou to ty nejlepší a nejsprávnější způsoby. A ještě jedna jeho poznámka stojí za zaznamenání: „Na celém světě se dva psovodi vždy shodnou v jedné věci - že ten třetí, co právě vešel do dveří, nic neví.“ Často si myslíme, že neuznávání druhých platí jen mezi českými pejskaři, ale teď už můžeme být klidnější. Pokud nás to utěší, jinde nejsou podle Steve Austina o nic lepší.

Josef Růžička

Příště: Co považuje Australan za stimulátor pro práci; způsob odnaučování zájmu o hady a jak jednoduchou, ale účinnou pomůckou při nácvičování předmětů může být kus plexiskla.